

Қазақстан 2050

III ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ

Алматы, Қазақстан, 4-15 сәуір, 2016 жыл

Студенттер мен жас ғалымдардың

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты халықаралық ғылыми конференциясының

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 11-13 сәуір, 2016 жыл

2-ТОМ

III МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ

Алматы, Казахстан, 4-15 апреля 2016 года

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции

студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 11-13 апреля 2016 года

Том 2

III INTERNATIONAL FARABI READINGS

Almaty, Kazakhstan, 4-15 April, 2016

MATERIALS

of International Scientific Conference

of Students and Young Scientists

«FARABI ALEMI»

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЗАҢ ФАКУЛЬТЕТІ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ имени АЛЬ-ФАРАБИ
ЮРИДИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

**III ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ**

Алматы, Қазақстан, 2016 жыл, 4-15 сәуір

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ФАРАБИ ӘЛЕМІ» аты
халықаралық ғылыми конференциясының

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 2016 жыл, 11-13 сәуір

II ТОМ

**III МЕЖДУНАРОДНЫЕ
ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ**

Алматы, Казахстан, 4-15 апреля, 2016 г.

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»
Алматы, Казахстан, 11-13 апреля, 2016 г.
ТОМ- II

**III INTERNATIONAL
FARABI READINGS**

Almaty, Kazakhstan, 4-15 April, 2016

MATERIALS

Of International Scientific Conference
of Students and Young Scientists
«FARABI ALEMİ»
Almaty, Kazakhstan, 11-13 April, 2016
Volume II

Алматы
«Қазақ университеті»
2016

Ауыл шаруашылығы жерлерін мелиорациялаудың проблемалары және оларды шешу жолдары

Қазіргі таңда Қазақстанның ауыл шаруашылығын нарықтық қатынастарға қалыптастыру және нарықтық қатынастарды орнықтыру мәселелері оның барысындағы қиыншылықтар өзекті проблемалардың бірі болып саналады.

Қазақстан Республикасының ауыл шаруашылығы үшін кепілді өнім алу – әрқашан өзекті мәселе.

Біздің еліміздің көптеген аймақтарында жыл бойына табиғи жауын-шашынның түсуі және маусым ара бөлнуі көптеген дақылдардың суға деген сұранысын қамтамасыз етпейтінін ескере отырып, суарусыз тұрақты өнім алу – проблемалы.

Көп жағдайда, оған суармалы жерлерде ғана қол жеткізуге болады. Суармалы жерлер саланың қолайсыз ауа-райы жағдайына тәуелділігін төмендетуге мүмкіндік береді, тұрақты ауыл шаруашылығы өндірісін қамтамасыз етеді. Бұл – өсімдіктің бірқалыпты дамуының негізгі маңызды жағдайларының бірі, топырақтың ылғалдылығын толық реттеу мүмкіндігімен түсіндіріледі.

Қазақстанда қазіргі жағдайда суарудың заманауи әдістерін пайдалану және агротехнологияны сақтау арқылы жоғары өнім алу мысалдары бар.

Қазақстан су ресурстарының үлкен жетіспеушілігі елдерінің санатына жатады. Қазіргі уақытта су объектілерін тау-кен өндіру, металлургия және химия өнеркәсібі кәсіпорындары, қалалардың коммуналдық қызметтері қарқынды дастауда және ол нақты экологиялық қатер төндіреді. Ертіс, Нұра, Сырлария, Іле өзендері, Балқаш көлі негүрлым ластанған. Халықты ауыз сумен қамтамасыз етудің негізгі көзі болып табылатын жер асты сулары да ластануға ұшыраған.

Су объектілеріне антропогендік салмақ пен олардың қалпына келу қабілетінің арасындағы теңгерімсіздік экологиялық қолайсыздықты іс-жүзінде барлық ірі өзен бассейндеріне тән етті, ал су шаруашылығының мұқтаждарын жеткілікті қаржыландырмау су шаруашылық объектілерінің барынша қанағаттанғысыз техникалық жай-күйіне және халықты ауыз сумен қамтамасыз ету проблемаларының тым шиеленісуіне себеп болды.

Суармалы жерлерден өндірілген өнімдер бойынша деректер

90-шы жылдардың басында суармалы жерлер нақты 2,1 млн. га көлемді немесе егістіктің 6,7 пайызын құрайды және өсімдік шаруашылығы саласының жалпы өнімінің 30 пайыздан астамын өндіруді қамтамасыз етті.

Суармалы жерлер көлемінің қысқаруының және өнімділігінің төмендеуінің себептері мыналар:

Су шаруашылығы бойынша:

Бірінші: 90 жылдары ірі шаруашылықтарды ұсақ шаруа қожалықтарына бөлу нәтижесінде барлық бұрынғы шаруашылықшілік гидромелиоративтік инфрақұрылымдар иесіз және тиісті техникалық күтіп-баптаусыз қалды.

Мұның бәрі – суару және дренаж жүйелерінің қарқынды түрде тозуына және жерлердің экологиялық-мелиоративтік жай-күйінің нашарлауына әкелді.

Нәтижесінде, 700 мың гектар суармалы жер пайдалану айналымынан шығып қалды.

Айта кету керек, суару және дренаждық жүйелердің 50%-дан астам тозуы – елдің оңтүстік облыстарында (Алматы, Жамбыл, Қызылорда және ОҚО) байқалады, ал Павлодар, Батыс Қазақстан және Атырау облыстарында – бұл көрсеткіш 100%-ға жеткен.

Тасымалдау кезіндегі судың көп шығыны және ПӨЖ төмендігі – каналдардың қанағаттанарлықсыз техникалық жай-күйінің тікелей нәтижесі болып табылады.

Сумен қамтамасыз ету жүйесінің пайдалы әсер коэффициенті 0,45-0,5-тен аспайтындығын жүргізілген мониторингі көрсетіп отыр. Бүгінгі таңда су жүйелері арқылы ағатын судың 50-55 пайызы ғана егістікке барады.

Тік көрізді ұңғымалардың жағдайы және пайдаланылуы – откір мәселе болып отыр, оның 98 пайызы – қалпына келтіруді қажет етеді. Көріздік жүйелермен қамтамасыз етілмеу салдарынан тұздалған жер асты суларын көтеру кезінде суармалы жерлер батпақтанады және қайта тұзданады.

Екінші. Қазіргі таңда мемлекет және жеке инвестициялар деңгейі де жеткіліксіз.

Жыл сайынғы мемлекеттік бюджеттен су шаруашылығы жүйелерін ағымдағы жөндеу және қалпына келтіруге бөлінетін қаржы тек оларды пайдаланудың ең төменгі талаптарының деңгейінде ұстауға мүмкіндік береді, бірақ мелиоративтік проблемаларды толық көлемде шешпейді.

Негізінен қаржыландыру республикалық бюджеттен жүзеге асырылады. Жергілікті бюджеттердің шектеулі мүмкіншіліктеріне байланысты, қаржыландыру бұл мақсаттарға жүзеге асырылмайды.

Үшінші. Тарифтердің төменгі деңгейіне байланысты ауылшаруашылығы тауар өндірушілерінің суды үнемдеуге ынтасының жоқтығы.

...ауыл шаруашылығын төмендігі – ауыл шаруашылығын жүйелерді ж... суармалы жүйелерді ж... 98 пайыздан астам егіс... жүйелердің дамуына... тарифтер жаңа инвест... Мемлекет тарапы... жұмыстардың ор... суармалы жерлерді қал... жүйелерді қалпына келтір... жүйелерін жаң... керек.
...бюджеттің ш... екігемен, бюджеттің ш... қаржыландыруға ешқандай мұ... Қазақстан шаруашылық... қызметін тарту оның ш... қаржыны қайтаруға т... шығымен бірге, мұндай қ... құллетін нәтижелер:
...қаржыландыра келе, бол... үнемдеп және ұтымды... бұл ретте, мемлекет ауыл... өнімді барынша өндіру... айналымнан шығып к... пайдалану технологияларын... су шаруашылығы жүйе... Ауыл шаруашылығы ай... 2,1 млн.гектарға дейін... мыны көп суару техно... технологияларын өндіруге... ауылшаруашылығы да... суару кезінде су шығы... өсімдік өнімінің өндірі...

- Пайдаланылған әдебиеттер:
- 1.Хадисов А.Х. Земельн...
  - 2.Стамкулов А.С., Стам...
  - 3.Қазақстан Республика...
  - 4.Қазақстан Республика...
  - 5.Қазақстан Республика...
  - 6.Су объектілерінің мели...
- Қытаптар 2004 ж.

Эколог...

Азаматтардың та... өршіген органы ү... мемлекеттік шаралар... келтіріліп жатқаны... ндарды бұзудың... экологиялық салдар... орғалатын материал... жақын ұғынған жа... жетеді,себебі қоғам... «Правовое обеспеч... объектісі адамның... тімді пайдалану...

ҚР-да экологиялық заңнамасының даму тарихы.....	348
Косжанова С.С., Накишева М.К.	
Жер қойнауын пайдалану саласындағы экологиялық нормалау.....	349
Мейрамбек С., Есекеева А.А.	
Экологиялық мониторинг.....	351
Жұмағали Т.А., Низамединова Н.А.	
Legal measures for air protection from pollution in the Republic of Kazakhstan.....	353
Рахметова Н.Ж.	
Қазақстан Республикасында ацидылық шаруашылығын жүргізудің құқықтық реттеу мәселелері.....	355
Сақыбай Е.Ж., Накишева М.К.	
Жерге орналастыру құқықтық қатынастары қатысушыларының құқықтық жағдайы.....	357
Нуркабек К.М., Есекеева А.А.	
Қоршаған ортаны қорғау саласындағы халықаралық ынтымақтастық.....	360
Ошакбай А., Есекеева А.А.	
Қазақстан Республикасындағы жер салығы және шетелдік тәжірибе.....	360
Уланов А.Б., Есекеева А.А.	
Жер учаскесін мемлекет мұқтажы үшін алып қою тәртібі.....	361
Киркабакова Ш.Б., Мухаметжанова Ж.Ж., Есекеева А.А.	
Қорлар мен ұлттық парктер жерінің құқықтық режимі.....	363
Бекенов Ш., Рахметов Е.Ш.	
Жергі аймақтарға болудің құқықтық қағидалары.....	365
Меделхан А.Ж., Есекеева А.А.	
Қазақстан Республикасындағы трансшекаралық өзендер проблемасы.....	367
Игиликова А.К., Джангабулова А.К.	
Экологические преступления.....	368
Касымхан Т.У., Джангабулова А.К.	
Правовое регулирование ответственности в сфере нарушения земельного законодательства.....	370
Нуртай Р.Н., Джангабулова А.К.	
Проблемы правового обеспечения охраны окружающей среды при строительстве атомных электростанций.....	371
Оспан Г.Н., Джангабулова А.К.	
Проблемы правового обеспечения охраны водных ресурсов при выбросе производственных отходов.....	373
Моисеева Е.О., Джангабулова А.К.	
Правовое регулирование атомной энергетики в Республике Казахстан.....	374
Биболов М., Джангабулова А.К.	
Арал аумағындағы қоршаған ортаны қорғауды құқықтық реттеу мәселелері.....	376
Шіркей Қ.О., Есекеева А.А.	
Мемлекеттен жеке тұрғын үй соғуға тегін жер алу туралы заң және оның мүмкіншіліктері және жаңа ұсыныстар.....	377
Жақыш А.Ж., Есекеева А.А.	
Жер кадастры: кеңіліктері мен проблемалық мәселелері және шешу жолдары.....	378
Әбдішім Ж., Шайзаданова С., Есекеева А.А.	
Ауыл шаруашылығы жерлерін мелiorациялаудың проблемалары және оларды шешу жолдары.....	380
Ақынбекова А.	
Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін қылмыстық жауапкершілік.....	381
Тілеужанов Ә.Б., Есекеева А.А.	
Антропогендік әсердің қоршаған ортаға зияны.....	383
Баттильдаева А., Ереженқызы Р.	
Общая права человека на благоприятную окружающую среду в Республике Казахстан.....	384
Бекешева А., Ереженқызы Р.	
Особенности правового режима земель населенных пунктов.....	386
Қазыбаева А.Б., Сериев Б.А.	
Жер ресурстарын мемлекеттік қажеттіліктер үшін алып қою.....	388
Касымбеков Д., Ереженқызы Р.	
Общая характеристика правового регулирования предоставления и изъятия земельных участков.....	391
Серигова А., Ереженқызы Р.	
Понятие и общая характеристика продовольственной безопасности в Республике Казахстан.....	393

Жовниренко А., Нұрсана А.Т.	
Проблемы государственного права в условиях кризиса.....	
Аман З., Қуаналиева Г.А.	
Қазақстан Республикасының салық салу саласындағы құқықтық реттеудің құқықтық жағдайы.....	
Әділова А., Қуаналиева Г.А.	
Валюталық реттеудің құқықтық жағдайы.....	
Қаратау Ж., Накишева М.К.	
Қазақстан Республикасында қоршаған ортаны қорғау мәселелері.....	
Курманалиева Д.М.	
Актуальность иностранной инвестиции.....	
Қуандықов Т., Қуаналиева Г.А.	
Сақтанбыру қызметінің құқықтық жағдайы.....	
Советқали Е., Қуаналиева Г.А.	
Еуразиялық интеграция аясындағы құқықтық жағдайы.....	
Тілеубекова К., Қуаналиева Г.А.	
Қаржылық құқықтық жағдайы.....	
Қапар Е., Адилгазы С.	
Еуразиялық экономикалық одақтағы құқықтық жағдайы.....	
Қапар Е., Адилгазы С.	
Еуразиялық экономикалық одақтағы құқықтық жағдайы.....	
Маратов А., Адилгазы С.	
ЕАЭО елдері ДСҮ – ға кіру құқығы.....	
Әлімов А.А.	
Суицидность процессуальных норм.....	
Умбетов И., Адилгазы С.	
Кедендік реттеудің құқықтық жағдайы.....	
Баритова А.Б., Турунбаева А.А.	
Жаһандық қаржы нарығындағы құқықтық жағдайы.....	
Бектас Г., Бердибаева А.К.	
Правовая характеристика со.....	